

Pandemische griep de grote onbekende

Tekst: Antoine de Vocht - adVee dierenartsen

Beeld: Twan Wiermans

Op varkensbedrijven worden we weleens geconfronteerd met pandemische griep, zoals onlangs op een varkensbedrijf, waar het de kiem bleek voor luchtweg- en darmproblemen.

In 2009 maakte de wereld kennis met de Mexicaanse Griep. De griepstam H1N1 ging de hele wereld over en deed het ook zijn intrede in de varkenshouderij. Inmiddels is er al weer een nieuwe griepstam ontstaan op basis van dit virus uit 2009 en dat is het pandemisch H1N2 virus. Dit virus is samengesteld uit onderdelen van het pandemische H1N1 virus en het N2 van het klassieke H1N2 virus van het varken. Deze stam komt in Nederland vaker voor bij varkens dan de pandemische H1N1 griepstam.

Deze pandemische stam, maar eigenlijk alle griepstammen van het varken, kunnen ook mensen besmetten. Mensen kunnen ook de varkens besmetten. Het is dus een zoonose. Dit betekent dat mensen met griepklachten een risico kunnen vormen voor een varkensbedrijf waar deze stam nog niet voorkomt. Natuurlijk kan het ook zo zijn dat aangekochte varkens deze stam meebrengen naar het bedrijf.

Praktijkcasus

Een zeugenbedrijf met 1.100 zeugen (Topigs-genetica), gericht op de verkoop van biggen van 25 kilogram, worstelde sinds twee jaar struc-

tureel met milde hoest bij de biggen aan het einde van de zoogperiode en kort na het spenen. De hoest varieerde in ernst en uitgebreidheid binnen een weekgroep. Er bleek geen relatie te zijn met de pariteit van de zeug en wanneer de biggen ouder werden verdwenen de problemen. Dit hoestje moest wel behandeld worden met aspirine – of met antibiotica bij ontarding in longontsteking – want anders traden er later problemen op met diarree en streptokokken. De gezondheidsstatus van het bedrijf is verder hoog en de resultaten zijn goed, toch blijft het hoestje.

Om inzicht te krijgen in de kiemen die mogelijk een rol spelen als oorzaak van deze hoest is diagnostiek gedaan door middel van Tracheo Bronchiale Swabs, PCR-onderzoek gepoold per 3 biggen. En deze swabs zijn onderzocht voor PRRS, PCV2, griep en *Mycoplasma hyopneumoniae*. Alle kiemen waren negatief, behalve voor het griepvirus. Na typering bleek het veroorzakende virus de pandemische variant HN1N te zijn. Bij dit bedrijf kwam de stam mogelijk via mensen of door middel van

Rondom het spenen traden er hoestsymptomen op het bedrijf op.

varkenstransport op het bedrijf. De gelten worden immers zelf aangefokt

Pandemische H1N1 is een redelijk nieuwe griepstam die bij mensen, maar ook bij varkens voorkomt. Het feit dat varkens met dezelfde griepvirussen besmet kunnen raken als mensen komt omdat griepvirussen gebruikmaken van aanhechtingsfactoren (receptoren) die zowel bij mensen als bij varkens voorkomen. Deze aanhechtingsfactoren komen voor in de voorste luchtwegen, de trachea en de bronchiën. Na aanhechting dringt het virus de cellen van het longoppervlak (epitheel) binnen, waarna de besmette cel op grote schaal de onderdelen van het virus begint te produceren en uit te scheiden. Hierdoor gaat de cel uiteindelijk dood wat tot gevolg heeft dat het longslijmvlies (epitheel) ernstig beschadigd raakt. Dit heeft tot gevolg dat het varken begint te hoesten en door beschadiging van de longen benauwd wordt en koorts krijgt. Vaak komt hier een secundaire, bacteriële, infectie bij. Denk hierbij aan *Pasteurella*, *bordetella*, streptokokken of APP.

In een enkel geval kan de schade zo groot worden, zeker als er ook nog andere infecties bij komen, dat het varken dood gaat. Hoesten, pompemde ademhaling, een snotneus of waterige neusuitvloeiing, lusteloosheid, niet of minder vreten en drinken, koorts en soms ontstoken ogen zijn de verschijnselen die bij een griepinfectie horen.

U heeft vast wel eens zelf griep gehad, dus u kunt zich wel voorstellen hoe een varken met griep zich voelt. De symptomen duren vaak ongeveer een week waarna de meeste varkens weer opknappen. In veel gevallen is een behandeling met pijnstillers, bijvoorbeeld aspirine of paracetamol, voldoende om de varkens door een griepperiode heen te helpen. Als er andere besmettingen bijkomen, dan is het geven van antibiotica nodig om uitval te voorkomen.

Vaccinatie is mogelijk

Er bestaat een vaccin tegen de pandemische H1N1, dus het is mogelijk om zeugen te enten. Omdat de pandemische H1N1 een geheel nieuwe griepstam is, die afwijkt van de klassieke griepstammen, werkt het vaccin dat gericht is tegen de klassieke griepstammen (klassieke H1N1,

Het hoestje moest wel behandeld worden met aspirine – of met antibiotica bij ontsteking in longontsteking – want anders traden er later problemen op met diarree en streptokokken.

klassieke H1N2 en klassieke H3N2) niet tegen deze nieuwe stam. Als op een bedrijf zowel de oude als deze nieuwe stammen voorkomen, kan het zijn dat met twee vaccins tegen griep geënt moeten worden om de zeugen en de biggen zo goed mogelijk te beschermen.

Bij vaccinatie tegen griep kan uit twee systemen gekozen worden: vaccinatie aan het einde van de dracht of voor de voet weg. Als de problemen zich bij de zeugen zelf

voordoen, dan is het aan te raden om voor de voet weg te enten omdat dan in één keer alle zeugen afweer opbouwen en de griep goed de kop wordt ingedrukt. Als echter de problemen vooral bij de gespeende biggen voorkomen kan voor een vaccinatie einde dracht gekozen worden, want dan zijn de maternale antilichamen die de zeugen in de biest aan de biggen meegeeft het hoogst.

Daarnaast is het van groot belang om de gelten goed te vaccineren voordat ze worden aangevoerd. Het beste is om gelten op een leeftijd van 14 en 18 weken te enten en dan nog een keer voordat ze in de dekstal komen. Hierdoor wordt voorkomen dat de gelten zelf griep op het bedrijf brengen of dat zij als aanjager dienen van stammen die op het bedrijf voorkomen en waar zij geen afweer tegen hebben. Dit vereist een goede afstemming met de opfokker van de gelten. Andere maatregelen die genomen kunnen worden zijn er op gericht om verspreiding van het virus zo veel mogelijk te voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn het overleggen van biggen in de kraamstal en vooral ook het mengen van tomen bij het spenen. Allebei zorgen ze ervoor dat biggen uit besmette tomen in contact komen met biggen die nog niet besmet zijn en daardoor kan het virus zich optimaal verspreiden.

Een goede opvang in de speenstal, schoon, droog en lekker warm, helpt om 'kouvatten' van de biggen te voorkomen. Een goed stalklimaat met voldoende verse lucht en weinig of geen ammoniak is ook belangrijk. Zeker als er putventilatie optreedt, is dit een risico.

Voor het beschreven zeugenbedrijf gaan we nu overleggen of enten zinvol is of niet. Als we gaan enten, houd ik u in een volgende editie op de hoogte hoe het verloopt. ←

advertentie

IMPEX
systems for livestock

Innovative drinking technology

www.impex.nl

f in t y

ECO Regulator

De Impex ECO Regulator zorgt voor een optimale en constante waterstroom van de eerste tot de laatste drinknippel in de stal.

DRINKING SYSTEMS
ORIGINAL
Since 1979
FOR LIVESTOCK